

11. Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Uygulamalı Bir Öğretmen Eğitimi Programı: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi¹

Funda KESKİN²

APA: Keskin, F. (2024). Yabancılara Türkçe Öğretimi Alanında Uygulamalı Bir Öğretmen Eğitimi Programı: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (39), 184-201. DOI: 10.29000/rumelide.1469402.

Öz

Yabancı dil öğretiminde etkili bir eğitimin sağlanmasında öğretim elemanlarının yeterlilikleri önemli unsurdur. Günümüzde yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alanında çalışan öğretim elemanlarının farklı yeterliliklere sahip olması ve yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alanında bir lisans programının bulunmaması, bu alanda çalışan kişileri uzmanlaşmak için sertifika programlarına katılmaya yönlendirmektedir. Ne var ki sertifika programlarına katılan kişiler programlarda genellikle uygulamaya çok yer verilmediğini, verilen bilgilerin teorik bilgilerden oluştuğunu ve aldıkları eğitimden sonra kendilerini yabancı dil olarak Türkçe eğitimi verecek nitelikte hissetmediklerini belirtmişlerdir. Bu çalışmada, İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi tarafından düzenlenen yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alanında çalışan öğretim elemanlarına yönelik uygulamalı ve yabancı dil öğretimi alanlarına özel eğitimlerin verildiği "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi" programının içeriği ve katılımcıların program hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Programın katılım koşulları, eğitim modülleri, süresi, eğitim ortamı, katılımcı değerlendirme yöntemleri ve katılımcıların görüşleri ele alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, programın modüler yapısı ve çeşitli öğrenme yöntemleriyle desteklenen eğitim süreci, katılımcıların alanlarında daha etkin ve yetkin olmalarını sağlamayı amaçladığı, programın genel olarak katılımcıların tarafından olumlu değerlendirildiği ve yabancı dil öğretimi alanında çalışan öğretim elemanlarının bilgi ve becerilerini geliştirmede etkili olduğu görülmüştür. Ancak, eğitimlerin bazı alanlarında iyileştirmelerin yapılabileceği belirtilmiş ve programın daha etkili hale getirilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi, eğiticinin eğitimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretmen yeterlikleri

¹ **Beyan (Tez/ Bildiri):** Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı - Turnitin, Oran: %9

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 08.03.2024-**Kabul Tarihi:** 20.04.2024-**Yayın Tarihi:** 21.04.2024; **DOI:** 10.29000/rumelide.1469402

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

² Doktora., Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Doktora Programı / Ph.D., Sakarya University, Institute of Educational Sciences, Turkish Education Doctoral Programme (Sakarya, Türkiye), funda.keskin@istanbul.edu.tr, **ORCID ID:** 0000-0003-2824-7075, **ROR ID:** https://ror.org/04ttnw109, **ISNI:** 0000 0001 0682 3030, **Crossref Funder ID:** 501100004473

A Teacher Training Programme in the Field of Teaching Turkish As a Foreign Language: Teacher Academy for Teaching Turkish As a Foreign Language³

Abstract

Ensuring effective training is provided in foreign language teaching depends significantly on the qualifications of the instructors. Currently, in the field of Turkish language education as a foreign language, instructors possess varying degrees of qualifications, and the absence of an undergraduate program specifically for Turkish language education as a foreign language directs individuals working in this field towards certificate programs to specialize. However, individuals participating in certificate programs often express that practical application is not emphasized, the information provided is predominantly theoretical, and they do not feel adequately qualified to teach Turkish as a foreign language after completing their training. In this study, the content of the "Turkish Language Teaching Teacher Academy" program, organized by Istanbul University Language Center and providing practical and specialized training for instructors working in Turkish language education as a foreign language, was examined along with participants' views on the program. The study explored the program's participation criteria, training modules, duration, training environment, participant assessment methods, and participant feedback. According to the research findings, the program's modular structure and education process supported by various learning methods aimed to make participants more effective and competent in their fields. Overall, the program was positively evaluated by participants, and it was observed to be effective in enhancing the knowledge and skills of instructors working in foreign language teaching. However, suggestions were made for improvements in certain areas of the training, and recommendations were provided to make the program more effective.

Keywords: Turkish as a foreign language, teacher training programme, teacher competencies in teaching Turkish as a foreign language

Giriş

Etkili bir yabancı dil öğretiminin gerçekleşmesinde öğrenci yeterlilikleri, ders materyalleri, öğretim programları gibi değişkenlerin yanında öğretici yeterlilikleri de önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde yabancı dil olarak Türkçe öğretimine olan gereksinimin artmasına bağlı olarak alanda çalışan öğretim elemanlarının sayısı da artmaktadır. Verimli ve etkili bir öğretimin gerçekleşmesi için, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışan öğretim elemanlarının alan bilgisi, meslek bilgisi ve alana özgü yeterlilikler bakımından donanımlı olmaları gerekmektedir. Literatüre bakıldığında Türkçe Öğretmenliği, Türk Dili ve Edebiyatı, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları, Dilbilim gibi bölümlerin yanı sıra yabancı dillerdeki çeşitli bölümlerden mezun olan

³ **Statement:** It is declared that scientific and ethical principles have been followed in the preparation process of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Similarity Report: Received - Turnitin, Rate: 9

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, Article Registration Date: 08.03.2024-Acceptance Date: 20.04.2024-Publication Date: 21. 04.2024; DOI: 10.29000/rumelide.1469402

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

kişilerin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında eğitim verdiği görülmektedir (Yıldız ve Tepeli, 2014). Bu durum yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alanında çalışan öğretim elemanlarının farklı öğretim yeterliliklerine sahip olmasına yol açmaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alanında bir lisans programının olmayışı bu durumun sebeplerinden biri olarak görülmektedir.

Karababa (2009:270) Türkçe Eğitimi, Dilbilim ve Türk Dili ve Edebiyatı Bölümlerinin lisans ve lisansüstü programlarının bu alanlardan mezun olan kişileri yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışabilecek yeterliğe ulaştırmadığını belirtmektedir. Yabancılar Türkçe Öğretimi lisans programının olmaması, kurumları ve kişileri sertifika programlarına yönlendirmektedir. Çünkü Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, ana dili olarak öğretiminden farklı yöntemler ve teknikler gerektirmektedir. Yabancılar Türkçe Öğretimi Sertifika Programları, bu alanda çalışacak öğretim elemanlarının alanla ilgili yeterlilik kazanmalarını sağlamak amacıyla, kamu ve vakıf üniversiteleri ile YEE tarafından ücret karşılığında açılarak belirli bir takvime göre eğitim veren programlardır.

Günümüzde neredeyse TÖMER'i/Dil Merkezi olan hemen her üniversite tarafından sertifika programı düzenlenmektedir. Üniversiteler bünyesinde açılan programların kayıt şartlarına bakıldığında, kurumdan kuruma farklılıkların olduğu görülmektedir. Bazı üniversiteler "ilgili alanda lisans mezunu olmak" gibi net bir şart koyarken, bazı üniversiteler lisans öğrencilerini (hepsini/3. sınıf, 4. sınıf vb kısıtlama) programlarına kabul edebilmektedir. Henüz lisans eğitimini tamamlamayan bir öğrencinin, "yabancılar Türkçe öğretebilir" anlamına gelen bu sertifikayı alması, alanın ciddiyetine gölge düşürmektedir. Üniversitelerce düzenlenen sertifika programlarına ait ilanlar incelendiğinde, büyük çoğunlukla sadece ders adlarının yer aldığı görülmekte, dersleri kimlerin vereceği ile ilgili bilgiye rastlanmamaktadır. Dersleri verecek öğretim elemanlarının yer aldığı programlarda ise, bir iki dersi bu alanda gerçekten çalışan akademisyenlerin yürüttüğü, büyük çoğunlukla derslere TÖMER okutmanlarının ya da bu alanda çalışmayan akademisyenlerin girdiği görülmektedir. Sertifika programlarının süreleri kurumdan kuruma farklılık göstermekle birlikte, teorik dersler genellikle 40-50 saat arasında verilmektedir. Teorik derslerin yanında, ders izleme, uygulama, materyal tasarımı gibi uygulamalı çalışmalar da yürütülmektedir. Teorik dersler ve uygulamalar dahil tüm sertifika programları 3-4 hafta içinde tamamlanmaktadır. Programlar genellikle günde 3 saat, haftada 4 gün teorik ders biçiminde düzenlenmektedir. Bu durum, katılımcıların sadece günün belirli bir saatinde yoğun bir eğitim almalarına, bir konuyu sindirmeden başka bir konuya geçmelerine neden olmaktadır.

Sertifika programlarının katılımcıların çok farklı alanlardan geldiği düşünüldüğünde, bu programların tek bir modülden değil, farklı modüllerden oluşması gerekliliği doğmaktadır.

Sertifika programını katılımcıların görüşlerine yer veren makalelerden (Bulut, 2020; Candaş ve Başutku 2021; Çelik, 2021; Çetin, 2020; Demirel ve Kökçü,2018; Kurt, 2020) hareketle, sertifika programlarına katılanların programa ilişkin görüşlerinin genel olarak şunlar olduğu söylenebilir:

- Yabancılar Türkçe Öğretimi Sertifika Programında yer alan dersler ve içerikleri kısmen yeterlidir.
- Yabancılar Türkçe Öğretimi Sertifika Programında derse giren akademik personelin mesleki yeterlilikleri kurumdan kuruma değişiklik göstermektedir.
- Yabancılar Türkçe Öğretimi Sertifika Programı derslerinde kullanılan yöntem ve teknikler kısmen faydalı olmuştur.

- Yabancılara Türkçe Öğretimi Sertifika Programı derslerinde uygulanan ölçme ve değerlendirme teknikleri yeterli değildir.
- Yabancılara Türkçe Öğretimi Sertifika Programındaki derslerin süreleri yeterli değildir.
- Yabancılara Türkçe Öğretimi Sertifika Programındaki uygulama süreleri yeterli değildir.
- Yabancılara Türkçe Öğretimi Sertifika Programı, yabancılara Türkçe öğretmek için yeterli değildir.

Yağmur'a (2011:223) göre Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi özel bir alandır ve bu alanda çalışacak öğretim elemanları için özel akademik programlar hazırlamak gerekmektedir. Freeman ve Johnson (1998) yabancı dil eğitimi veren öğretim elemanlarına yönelik eğitimlerin öğretim elemanlarına uygulama yapma imkânı veren bir içeriğe sahip olması gerektiğini belirtmektedir. Yabancı dil öğretimi alanındaki öğretmen eğitimlerinin amacı bu alanda çalışan kişilere etkili öğretme becerilerini edindirmek ve edinilen bilgileri uygulama fırsatları sağlamak olmalıdır (Richards ve Nunan, 1990, s. 15). Bu doğrultuda yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde çalışan öğretim elemanları için düzenlenecek olan yabancı dil öğretimi alanlarına odaklanmış uygulamalı eğitimlerin öğretim elemanlarının dil öğretiminde yetkin hâle gelmesi için önemli olduğunu söylemek mümkündür. Fakat günümüzde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışan öğretim elemanları için düzenlenen eğitimlere bakıldığında farklı dil öğretim alanlarına odaklanmış, uygulamalı öğretmen eğitimlerinin sayısının az olduğu görülmektedir. Genel sertifika programları haricinde, belli bir alanı odak alarak düzenlenen programlara İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi tarafından düzenlenen *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi Programı*; Hacettepe TÖMER tarafından düzenlenen *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Ölçme Değerlendirme Sertifika Programı*, UKDA (Uluslararası Kültür ve Dil Araştırma Derneği) tarafından düzenlenen hizmet içi eğitim programları örnek olarak verilebilir.

Bu araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışan öğretim elemanlarına yönelik İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi tarafından düzenlenen, özel bir alana odaklanmış ve uygulamalı eğitimlerden oluşan *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi* programının içeriğinin paylaşılması ve programa katılan kursiyerlerin eğitim programı hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi tarafından düzenlenen "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi" programı hakkında aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Programın katılım koşulları nedir?
2. Program hangi eğitim modüllerinden oluşmaktadır?
3. Programın eğitim süresi ne kadardır?
4. Programda verilen eğitim hangi ortamda yapılmaktadır?
5. Programa katılan kursiyerler nasıl değerlendirilmektedir?
6. Programa katılan kursiyerlerin program hakkındaki görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın modeli

Bu araştırma İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi tarafından düzenlenen “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi” programı hakkında bilgi vermeye ve programa katılan kursiyerlerin program hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik nitel desende gerçekleştirilen bir durum çalışmasıdır. Yıldırım ve Şimşek (2006, s. 39) nitel deseni; “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlamaktadır. Durum çalışması bir durumu meydana getiren ayrıntıları tanımlamak ve görmek, bir duruma ilişkin olası açıklamaları geliştirmek ve bir durumu değerlendirmek amacıyla yapılır (Gall, Gall ve Borg, 2007).

Çalışma grubu

Çalışma grubu, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle belirlenen ve 2022-2024 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi tarafından düzenlenen “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi” programlarına katılmış olan 101 kursiyerden oluşmaktadır.

Verilerin toplanması

Araştırmadaki veriler, İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi’nin “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi” resmî sayfasından toplanmıştır. Program hakkındaki veriler araştırma soruları çerçevesinde içerik analizi yolu ile değerlendirilmiştir.

Araştırmada ayrıca veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen toplam 15 maddeden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu katılımcılara ulaştırılmış ve katılımcıların yanıtları kayıt altına alınmıştır. Görüşme formu oluşturulurken alan yazın taraması yapılmış ve taslak bir form hazırlanmıştır. Formun hazırlanması sırasında üç Türkçe Eğitimi alan uzmanı öğretim üyesinin görüşleri alınarak formun son şekli verilmiştir. Çalışmanın verilerini toplamadan önce ilgili etik kurul kararının eki olan bilgilendirilmiş onam formu metni katılımcılara gönderilmiş, araştırmada gönüllülük esasına dayanan bir süreç takip edilmiştir. Görüşme formunu oluşturmak için alan yazını taraması yapılmış, taslak bir form hazırlanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında uzman üç öğretim üyesinin görüşleri alındıktan sonra formun son hâli oluşturulmuştur. Görüşme formu programdaki "Anlam ve Kullanım Boyutuyla Dil Bilgisi Öğretimi" eğitimine katılan 31, "Dil Becerilerine Uygun Materyal Geliştirme" eğitimine katılan 31 ve "Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hazırlama" eğitimine katılan 39 kursiyere elektronik ortamda ulaştırılmış ve verilen cevaplar kayıt altına alınmıştır. Form aracılığıyla elde edilen veriler, tablolar hâlinde sunulmuş; kursiyerlerin cevaplarının frekans değerlerine göre yorumlanmıştır.

Bulgular

İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi’nin “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi” programının amacı, program genel içeriği hakkında verilen bilgi, programa katılım şartları, programın içindeki eğitim modülleri, programa katılan kursiyerlere verilecek dokümanlar, eğitim modüllerinin ders içeriği ve süresi, eğitimlerin yapıldığı ortam ve eğitim modüllerine katılan kursiyerlerin değerlendirilme biçimi incelenmiş ve aşağıdaki tablolarda yer alan bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 1. “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi” programı hakkında genel bilgiler

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi öğretmen akademisi	
Programın amacı	Yabancı dil olarak Türkçe Öğretimi alanında çalışmakta olup belli konularda kendilerini geliştirmek isteyen öğretmenlere eğitim vermek
Programın genel içeriği	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi 3 modülden oluşmaktadır. Modüllere göre değişmekle birlikte her modül en az 40 ders saatidir. Program yabancı dil olarak Türkçe öğretimine ilişkin kuramsal eğitimleri, atölye çalışmalarını, ders uygulamalarını ve proje sunumlarını kapsamaktadır. Katılımcılar sadece ihtiyaç duydukları modülde eğitim alma imkânına sahiptir.
Programa katılım şartları	Üniversitelerin Türk Dili ve Edebiyatı, Türkçe Öğretmenliği, Dilbilim ve Filoloji bölümlerinden mezun adaylar, bu bölümlerden mezun olmamış fakat yabancı dil olarak Türkçe öğretim alanında en az bir yıl tecrübeye sahip adaylar programa katılabilir. Katılımcıların başvuruları değerlendirilir ve şartları sağlayan adaylar programa kabul edilir.
Programa katılan kursiyerlere verilecek dokümanlar	Her modül ile ilgili alanda Dil Merkezi tarafından hazırlanmış olan eğitim materyalleri (Dil bilgisi sunumları, konuşma aktivite sayfaları, kelime – dil bilgisi testleri, sınav paketleri vb.)
Programın içindeki eğitim modülleri	Modül 1 - Anlam ve Kullanım Boyutuyla Dil Bilgisi Öğretimi Modül 2 - Dil Becerilerine Uygun Materyal Geliştirme Modül 3 - Ölçme-Değerlendirme ve Sınav Hazırlama
Eğitimlerin yapıldığı ortam	Çevrimiçi ortamda canlı dersler
Eğitimi verecek kişiler	İÜ Dil Merkezi uzman öğretim elemanları ve eğitim modülündeki alanlarda çalışan akademisyenler
Kontenjan	25 kişi

Tablo 1’de yer alan bilgilere göre “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi” programının yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışan öğretmenlere yönelik tasarlanmış bir eğitim programı olduğu söylenebilir. Program, 3 modülden oluşmakta olup her bir modül en az 40 ders saatidir. Kursiyerler, kendi ihtiyaçlarına göre istedikleri modülleri seçebilmektedir. Programa katılım için belirli üniversite bölümlerinden mezun olma veya en az bir yıl Türkçe öğretimi deneyimi gerekmektedir. Eğitimler çevrimiçi ortamda canlı dersler hâlinde yapılmakta olup, İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi uzman öğretim elemanları ve akademisyenler tarafından verilmektedir ve eğitimler 25 kişilik gruplardan oluşmaktadır.

Tablo 2. “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi” programında yer alan eğitim modülleri hakkında genel bilgiler

Eğitim modülü	Anlam ve kullanım boyutuyla dil bilgisi öğretimi	Dil becerilerine uygun materyal geliştirme	Ölçme değerlendirme ve sınav hazırlama
Amaç	Katılımcılara yabancı dilde dil bilgisi öğretiminin düzeylere uygun olarak nasıl olması gerektiğine ilişkin bir bakış açısı kazandırmak	Katılımcıların yabancı dil öğretiminde okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerine uygun materyal geliştirme becerilerini arttırmak	Katılımcıların yabancı dil öğretimine yönelik sınav hazırlama becerilerini geliştirmek
Ders süresi	5 hafta - 40 saat	6 hafta - 48 saat	7 hafta - 40 saat
Eğitim gün ve saatleri	Salı ve perşembe 18:00 - 21:00	Salı ve perşembe	Çarşamba ve cumartesi 19.00-21.30

		Eğitimin ilk haftası pazartesi ve cuma 18:00 - 21:00	
Eğitim içeriği	Dil yapılarının öğretilmesinde nasıl bir yöntem uygulanması gerektiğine ilişkin örnek ders anlatımları ve sunumlar Hedef kazanımlar çerçevesinde dil bilgisi materyali geliştirme atölye çalışmaları	Yabancı dil öğretiminde okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerini geliştirme yolları ve eğitim teknolojilerinin kullanımı hakkında teorik dersler Dil becerilerine göre materyal geliştirmeye yönelik atölye çalışmaları	Ölçme değerlendirme, sınav geliştirme aşamaları, ölçme araçları hakkında teorik dersler Yabancı dil olarak Türkçe öğretimine yönelik sınav hazırlama atölye çalışmaları
Değerlendirme	Başarı testi yapılmaz. Katılım belgesi verilir.	Eğitimin sonunda her bir kursiyerin bir dil kazanımına ait okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerisine yönelik materyaller geliştirmesi ve eğitimin sonunda bu materyali hazırlar. Kursiyer geliştirdiği materyal çerçevesinde değerlendirilir ve sertifikalandırılır.	Eğitim modülünün ilk haftasında katılımcılara 13 farklı performans görevi verilir. Verilen eğitim sonrasında eğitimin son haftası katılımcıların sınav geliştirme becerilerindeki gelişimlerini tespit etmek adına katılımcılara tekrar performans görevleri verilir. Katılımcılar geliştirdikleri performans görevleri çerçevesinde değerlendirilir ve sertifikalandırılır.

Tablo 2'ye bakıldığında "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi" programında bulunan eğitim modüllerinin "Anlam ve Kullanım Boyutuyla Dil Bilgisi Öğretimi", "Dil Becerilerine Uygun Materyal Geliştirme" ve "Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hazırlama" derslerinden oluştuğu görülmektedir. Her modül yabancı dil eğitiminde öğrencilerin belirli becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ders süreleri modüle göre değişmekle birlikte, eğitim genellikle haftada 5 ila 7 hafta arasında 40 ila 48 saat arasında sürmektedir. Eğitim gün ve saatleri de modüllere göre değişmektedir. Her bir modülde, teorik dersler ve atölye çalışmaları yoluyla eğitim yapılmaktadır. Eğitim modüllerinin değerlendirme yöntemi modüllere göre değişmektedir.

Yapılan çalışma kapsamında "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi" programındaki eğitim modüllerine katılmış olan kursiyerlerin eğitim modülleri hakkındaki görüşlerini almak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve elde edilen bulgular aşağıdaki tablolar hâlinde verilmiştir.

Tablo 3. Kursiyerlerin "Eğitimin süresi yeterliydi." ifadesine verdiği yanıtlar ve konu hakkındaki görüşleri

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Katılmıyorum.	0,00%	0	3,23%	1	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	12,90%	4	0,00%	0	17,95%	7
Katılıyorum.	51,61%	16	58,06%	18	51,28%	20
Tamamen Katılıyorum.	35,48%	11	38,71%	12	30,77%	12

Modül 1 Anlam ve kullanım boyutuyla dil bilgisi öğretimi	K6. "Yeterli olabilir ama sorulan sorulardan dolayı bir hafta uzatmamız gerekti." K14. "Ders saatlerimiz tam günün en yorgun saatlerine denk geldiği için program için daha uygun saatler verilip ankete göre çoğunluğun seçimi üzere belirlenebilir." K19. "Genel bir tekrar için 1 hafta daha olabilirdi." K27. "Son konular biraz sıkıştırılmak zorunda kaldı o yüzden bence iki hafta daha uzun olabilirdi." K30. "Süre gayet yeterliydi."
Modül 2 Dil becerilerine uygun materyal geliştirme	M2.K3. "Benim için verimliydi."
Modül 3 Ölçme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K3. "Etkili ve son derece uygun bir eğitim programı oldu." M3. K6. "Süre olarak yeterliydi. Eğitimin anlaşılabilirliği için önce test eğitiminin tamamlanmasının ardından test güzeldi." M3. K6. "Eğitimin süresi yeterliydi ancak Canva gibi uygulamalı derslerin anlatıldığı dersin saati daha uzun olabilir." M3. K15. "Süre kısa olabilirdi." M3. K19. "Gayet yeterliydi." M3. K28. "Eğitimin süresinin bizlere en başta belirtildiği süre içinde tamamlanmasını tercih ederdim." M3. K29. "Biraz daha uzun olsaydı ve rubrik geliştirme üzerine de bir çalışma ve atölye yapılırsa harika olurdu. Çok istifade ettiğim bir eğitim oldu özellikle açıkça anlatılan konular üzerine pratik yapma imkanının olması çok yararlı oldu. Bu sebeple eğitim biraz da gün olarak uzun olsa iyi olurdu. Ama saatler kararındaydı." M3. K32. "Daha uzun sürebilirdi." M3. K33. "8 haftalık bir eğitim daha iyi olabilirdi." M3. K36. "8 haftaya kadar uzatılabilirdi. Aynı gün içinde bir saat grup çalışması olarak planlanabilir, çalışmalara ayrıntılı dönüt verilebilirdi." M3. K39. "Biraz fazla bile olabilir."

Tablo 3'teki verilere göre, her üç modül için de kursiyerlerin "Eğitimin süresi yeterliydi." ifadesine verdiği yanıtlar farklılık göstermektedir. Genel olarak katılımcılar her üç modülünde süresinin yeterli olduğunu düşünmektedir. Katılımcıların bir kısmının görüşlerine bakıldığında katılımcıların Modül 1 ve Modül 2 yer alan eğitimlerin daha uzun olmasını önerdiği görülmektedir.

Tablo 4. Kursiyerlerin "Eğitimci konuya yeterince hakimdi." ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	3,23%	1	3,23%	1	0,00%	0
Katılıyorum.	58,06%	18	51,61%	16	43,59%	17
Tamamen Katılıyorum.	38,71%	12	45,16%	14	56,41%	22

Modül 1 Anlam ve kullanım boyutuyla dil bilgisi öğretimi	K6. Hakimdi. "Belki kısa notları olan bir sunu hazırlayabilir." diye düşündüm. K16. "Teşekkürü borç bilirim. Bu kısa sürede çok yol kat ettiğimi görerek sonraki öğrenimleri bu tabanda nasıl geliştirebileceğim hakkında fikir sahibi oldum." K19. "Eğitimci Hocalarımız yönünden çok şanslıyız. Her iki Hocamız da alanımızın en iyi Hocaları. İki hocamızdan da en iyi şekilde istifade etmiş olduk."
Modül 2 Dil becerilerine uygun materyal geliştirme	M2.K3. "Benim için verimliydi." M2.K4. "Hocamın konu hakimiyeti ve eğitime dahil etme becerisi oldukça yüksek." M2.K5. "Hocamız gerçekten konulara gayet hâkimdi. Çok keyifli ve verimli bir eğitim geçirdik."
Modül 3 Ölçme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K6. "Anlatılan konuya hakim olarak gerekli sorulara anında dönüt verilmesi güzeldi. teşekkürler." M3. K15. "Alanlarında başarılı hocalar." M3. K26. "Çok özverili ve konusuna hakim bir eğitimci." M3. K28. "İlginiz, bilginiz, isteklerimizden hareketle ders içeriğine şekil vermeniz çok memnun ediciydi hocam. Teşekkür ederiz." M3. K29. "Hem açıklayıcı hem sistemli hem de motive ediciydi." M3. K31. "Hem konulara hem alana hakimdi." M3. K33. "Alandaki tecrübesini ve bilgisini en iyi şekilde bizlere aktardı."

Tablo 4'te "Eğitimci konuya yeterince hakimdi." ifadesine verilen yanıtlar incelendiğinde, her üç modül için de genel olarak katılımcıların eğitimcilerin konuya hakimiyetinden memnun olduğu görülmektedir. Ayrıca, katılımcıların eğitimciye dair geri bildirimlerinde genellikle olumlu ifadeler kullanılmıştır. Örneğin, Modül 3'te bir katılımcı "Anlatılan konuya hakim olarak gerekli sorulara anında dönüt verilmesi güzeldi. Teşekkürler." ifadesini kullanmıştır. Bu geri bildirimler, eğitimcilerin bilgi birikimi ve öğretim becerilerinin kursiyerler tarafından takdir edildiğini göstermektedir.

Tablo 5. Kursiyerlerin "Eğitimci eğitime hazırlıklı gelmişti." ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	12,90%	4	3,23%	1	0,00%	0
Katılıyorum.	35,48%	11	38,71%	12	25,64%	10
Tamamen Katılıyorum.	51,61%	16	58,06%	18	74,36%	29
Modül 3 Ölçme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K5. "Derslerde yapılan sunumlar ve örnekler çok güzeldi ve hocalarımız konulara hakimdi." M3. K6. "Gerekli materyallerin hazır olması ders işleyişini hızlandırmıştır." M3. K26. "Fazlasıyla hazırlıklı ve motive geliyordu." M3. K25. "Her dersinde yenilikçi bir materyalle gelmesinin yanında hazırlıklarını keyifle yapmış olduğunu hissettirdi." M3. K33. "Hazırlanan materyallerden anlaşılıyordu."					

Tablo 5'deki verilere göre, katılımcılar genel olarak eğitimcilerin eğitime hazırlıklı geldiğini düşünmektedir. Katılımcıların geri bildirimlerinde eğitimcilerin hazırlıklı olduklarına dair dönütler ve ders materyallerinin kalitesi öne çıkmaktadır. Örneğin, Modül 3'te bir katılımcı eğitimcinin hazırlıklı

olmasının ders işleyişini hızlandırdığını ve gerekli materyallerin hazır olmasının olumlu bir etki yarattığını belirtmiştir. Bu geri bildirimler, eğitimcilerin öğrencilere etkili bir şekilde bilgi aktarmak için gerekli hazırlıkları yaptığını ve derslerin verimli geçmesini sağladığını göstermektedir.

Tablo 6. Kursiyerlerin “Eğitim sürecinde kullanılan materyaller yeterliydi.” ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Katılmıyorum.	0,00%	0	3,23%	1	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	16,13%	5	6,45%	2	2,56%	1
Katılıyorum.	51,61%	16	48,39%	15	48,72%	19
Tamamen Katılıyorum.	32,26%	10	41,94%	13	48,72%	19
Modül 3 Ölçme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K6. “Grubumuzun kalabalık olmasına karşın materyaller yeterliydi. Ortak kullanım ile fikir birliği oluşturulması açısından önemliydi.” M3. K28. “Sunularımız çok özenli hazırlanmıştı. Besin piramidi metnini kullandığımız hafta çok tekrar düşüktük, belki tekrar gözden geçirmek isterseniz bu metni.” M3. K29. “Gereksiz detaylarla ve monoton bir sunu değildi. Son derece keyifli sunular hazırlamıştı.” M3. K33. “Yeterliydi fakat eğitim süresi uzatılarak yeni konu ve kaynaklar eklenebilirdi.”					

Tablo 6’da, kursiyerlerin “Eğitim sürecinde kullanılan materyaller yeterliydi.” ifadesine verdikleri yanıtlar incelendiğinde, genel olarak katılımcıların eğitim sürecinde kullanılan materyallerden memnun olduğu görülmektedir. Geri bildirimlerde, eğitim sürecinde kullanılan materyallerin özenle hazırlandığına dair olumlu ifadeler öne çıkmaktadır.

Tablo 7. Kursiyerlerin “Verilen eğitim teorik açıdan yeterliydi.” ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Katılmıyorum.	3,23%	1	3,23%	1	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	6,45%	2	3,23%	1	0,00%	0
Katılıyorum.	48,39%	15	51,61%	16	51,28%	20
Tamamen Katılıyorum.	41,94%	13	41,94%	13	48,72%	19
Modül 3 Ölçme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K28. “Kısıtlı bir süre için çok fazla bilgi vardı.” M3. K33. Eğitim süresi içinde yeterliydi.”					

Tablo 7’de yer alan verilere göre, katılımcıların eğitimin teorik yönünden genel olarak memnun oldukları görülmektedir. Özellikle Modül 3’teki katılımcıların çoğunluğu eğitimin teorik açıdan yeterli olduğunu düşünmektedir. Bazı katılımcılar, Modül 3 için “Kısıtlı bir süre için çok fazla bilgi vardı.” ifadesini kullanarak eğitimin içeriğinin yoğun olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Tablo 8. Kursiyerlerin “Verilen eğitim uygulama açısından yeterliydi.” ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Katılmıyorum.	3,33%	1	0,00%	0	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	10,00%	3	6,45%	2	2,56%	1
Katılıyorum.	63,33%	19	54,84%	17	56,41%	22
Tamamen Katılıyorum.	23,33%	7	38,71%	12	41,03%	16
Modül 1 Anlam ve kullanım boyutuyla dil bilgisi öğretimi	M1. K6. “Eğitimi verenlerden bağımsız olarak katılımcı arkadaşların teknolojiyle olan uzak ilişkisinden dolayı atölyede grup çalışmalarından hiç keyif almadım. Bireysel çalışmayı tercih ederim her zaman.” M1. K21. “Uygulamaların tamamı ders esnasında olsa daha güzel olurdu.”					
Modül 3 Ölme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K28. “Uygulama yapma fikri gerçekten çok heyecan verici ancak grup çalışmaları hedeflendiği kadar verimli geçmedi.” M3. K33. “Eğitim süresi içinde yeterliydi.”					

Tablo 8'deki verilere göre, katılımcıların verilen eğitimin uygulama açısından yeterli olduğuna dair görüşleri değişkenlik göstermektedir. Modül 1 için, %63,33'ü katıldığını belirtirken, %23,33'ü tamamen katıldığını ifade etmiştir. Modül 2 ve Modül 3 için ise çoğunlukla katılımcılar eğitimin uygulama yönünden yeterli olduğunu düşünmektedir. Ancak, bazı katılımcılar uygulama ve grup çalışmalarının verimliliği hakkında değişken yanıtlar vermiştir. Örneğin, Modül 1'den bir katılımcı, "Eğitimi verenlerden bağımsız olarak katılımcı arkadaşların teknolojiyle olan uzak ilişkisinden dolayı atölyede grup çalışmalarından hiç keyif almadım." şeklinde bir görüş belirtmiştir. Benzer şekilde, Modül 3'ten bir katılımcı, "Grup çalışmaları hedeflendiği kadar verimli geçmedi." şeklinde bir değerlendirme yapmıştır.

Tablo 9. Kursiyerlerin “Eğitim ilgi çekici ve keyifliydi.” ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Katılmıyorum.	6,45%	2	3,23%	1	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	6,45%	2	3,23%	1	5,26%	2
Katılıyorum.	58,06%	18	45,16%	14	36,84%	14
Tamamen Katılıyorum.	29,03%	9	48,39%	15	57,89%	22
Modül 1 Anlam ve kullanım boyutuyla dil bilgisi öğretimi	M1. K24. “Bildiğimiz şeyler olduğundan dönem dönem sıkıcıydı.”					
Modül 3 Ölme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K5. “Eğitim sırasında uygulamalı ve grup olarak etkinlik hazırlamak eğlenceliydi.” M3. K11. “Konulara hâkimiyet sağlamamız için verilen eğitim, eğitim alanların ilgilerini toplayan ve katkı sağlayan düzeydeydi.” M3. K15. “Daha önce lisansta eğitimleri aldığımız için bazı konularda tekrar yaşamış olduk. Bu hususta sıkılma oldu. Ama eksik ve unutulmuş konuları gördükçe keyif aldım.” M3. K28. “Başlarda çok heyecanlı ve ilgiliydim ancak süre uzayınca kasım ayında yapmam gereken sorumluluklar başlayınca ilgim dağıldı.” M3. K33. “Hocamızın konu anlatımı ve enerjisi yüksek motivasyonu çok teşvik ediciydi.”					

Kursiyerlerin “Eğitim ilgi çekici ve keyifliydi.” ifadesine verdiği yanıtları değerlendirdiğimizde, genel olarak katılımcıların eğitimi ilgi çekici ve keyifli bulduğu görülmektedir. Bazı katılımcılar, eğitimin bazı bölümlerinin tekrar niteliği taşıdığını ve bu nedenle sıkıcı olabileceğini ifade etmiştir. Ancak çoğunluk, eğitimin ilgi çekici ve keyifli olduğunu belirtmiş ve özellikle eğitim süresince uygulamalı etkinliklerin keyifli olduğunu vurgulamıştır.

Tablo 10. Kursiyerlerin “Eğitim sonrasında ilgili konularda daha bilinçli hale geldim.” ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Katılmıyorum.	3,33%	1	3,23%	1	0,00%	0
Katılmıyorum.	6,67%	2	3,23%	1	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	43,33%	13	45,16%	14	43,59%	17
Katılıyorum.	46,67%	14	48,39%	15	56,41%	22
Tamamen Katılıyorum.						

Hangi konuda bilgi düzeyinizin arttığını düşünüyorsunuz?

Modül 1 Anlam ve kullanım boyutuyla dil bilgisi öğretimi	M1. K1. “Materyal geliştirme.” M1. K24. “Soru yazma konusunda bilgi düzeyim arttı.” M1. K26. “Materyal hazırlama ve geliştirme.”
Modül 2 Dil becerilerine uygun materyal geliştirme	M2. K1. “Görsel ve işitsel araçlarla yabancılar Türkçe öğretmek zevkli hale gelecek. Özellikle materyal geliştirme ve yapay zekâ, canva vb. programları kullanmayı daha iyi öğrendim.” M2. K3. “Yeni web programlarının kullanımı” M2. K5. “Yapay zekâ ve web araçları ile materyal hazırlama konusunda bilgilendim.” M2. K6. “Etkinlik geliştirmede ilerlediğimi düşünüyorum.” M2. K8. “Dinleme Becerisi ve Yazma Becerisi” M2. K10. “Materyal geliştirme ve materyal hazırlama uygulamaları” M2. K11. “Eğitimin müfredatı ve materyal hazırlama” M3. K11. “Eğitimle birlikte çalışmakta olduğum kurum içi ve sınıf içi etkinliklerdeki yeterliliğim arttı.” M3. K26. “Türkçenin yabancılar öğretimi alanında ciddi bir farkındalık kazandım. Neyi nasıl yapmam gerektiği konusunda bir netlik oluştu.” M3. K31. “Daha bilinçli ve bilgili hâle geldim.”
Modül 3 Ölçme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K1. “Soru hazırlama, soruların kolay, orta ve zorluk derecelerini belirleyebilme” M3. K3. “Özellikle soru hazırlama ve ölçme değerlendirme aşamasında.” M3. K5. “Ders kitabındaki etkinlikler dışında nasıl etkinlikler geliştirebilirim ve bu etkinlikleri hazırlarken hangi ayrıntılara dikkat etmem lazım bunları ayrıntılı bir şekilde öğrendim.” M3. K6. “Dallanmış ağaç, madde güçlük indeksi hesaplama gibi ölçme ve değerlendirme” M3. K8. “Okuma, dinleme, yazma ve dinleme becerilerinde arttığımı düşünüyorum.” M3. K10. “Ders içi ve sınav gibi öğrencinin öğrenme düzeyini belirleme kısmında ortaya çıkarabileceğim materyaller ve sınavlar için bilgim arttı.” M3. K11. “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sınav İçeriği Geliştirme” M3. K14. “Özellikle ölçme materyali hazırlama konusunda bilgi düzeyimin arttığını düşünüyorum.”

- M3. K17. “En çok ölçme ve değerlendirme araçları konusunda bilgim arttı. Ve değerlendirme yaparken dikkat etmemiz gereken hususlar hakkında öyle çok şey öğrendim ki, sanki daha önce bu konuda hiçbir şey bilmiyordum gibi hissediyorum.”
- M3. K21. “Temel kavramlar, ölçme araçlarının özellikleri, baştan sona sınav hazırlama süreci”
- M3. K27. “Özellikle teorik kısımda alan yazına dair teknik isimleri sistemli şekilde kafama yerleştirmemde bana çok fayda sağladı.”
- M3. K28. “Soru hazırlama”
- M3. K32. “Edindiğim bilgileri kullanmaya başladım.”

Tablo 10'daki verilere göre, katılımcıların eğitim sonrasında ilgili konularda daha bilinçli hale geldikleri belirtilmektedir. Bazı katılımcılar eğitim modüllerinin, eksiklerini fark etmelerine ve daha bilinçli hale gelmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Katılımcılara hangi konularda bilgi düzeylerinin arttığını sorulduğunda Modül 1'den bir katılımcı, "Soru yazma konusunda bilgi düzeyim arttı." ifadesini kullanmıştır. Modül 2'den bir başka katılımcı ise, "Görsel ve işitsel araçlarla yabancılara Türkçe öğretmek zevkli hale gelecek. Özellikle materyal geliştirme ve yapay zekâ, canva vb. programları kullanmayı daha iyi öğrendim." şeklinde değerlendirme yapmıştır. Modül 3'ten bir katılımcı ise, "Okuma, dinleme, yazma ve dinleme becerilerinde arttığını düşünüyorum." ifadesiyle eğitim sonrası elde ettiği bilgileri açıklamıştır.

Tablo 11. Kursiyerlerin “Eğitimden memnun kaldım.” ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	6,45%	2	6,45%	2	0,00%	0
Katılıyorum.	51,61%	16	38,71%	12	43,59%	17
Tamamen Katılıyorum.	41,94%	13	54,84%	17	56,41%	22
Modül 1 Anlam ve kullanım boyutuyla dil bilgisi öğretimi	M1. K1. “Genel olarak memnun kaldım ancak eğitimi verenlerden bağımsız olarak katılımcı arkadaşların teknolojiyle olan uzak ilişkisinden dolayı atölyede grup çalışmalarından hiç keyif almadım. Bireysel çalışmayı tercih ederim her zaman.”					
	M1. K15. “Sadece yoğun bir şekilde çalışırken bu eğitimi almak biraz yorucu oldu.”					
Modül 3 Ölçme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K1. “Verimli bir eğitim süreci geçirdiğimize inanıyorum. Eğitimden önce kendi tecrübelerimize göre materyal hazırlarken veya eğitim verdiğimiz kitabı referans alırken Avrupa Ortak Çerçeve Metninin alanımız için ne derece önemli olduğu ve yapacağımız materyal ve ölçmelerde her şeyden önce çerçeve metnini esas almamız gerektiğini iyice benimsemiş oldum. Kurumsal karardan dolayı eğitim videoları paylaşılmadı en azından internet üzerinden paylaşılıp bir haftalık izleme süresi verilebilirdi. Birçok eğitimde belli bir süre izleme hakkı bulunuyor. Derse katılım sağlayamadığımız günü bir sonraki derse kadar izleyip aradaki açığı kapatabilirdik. Eğitimi düzenleyen destekleyen, emek veren İstanbul TÖMER ekibine ve hocalarımıza teşekkür ediyorum.”					
	M3. K26. Emeği geçen herkese çok teşekkür ederim. ben çok faydalandım.					
	M3. K27. Bu eğitime katıldığım için gerçekten çok memnunuzum.” oldukça kapsamlı ve bilgilendiriciydi. Bana pek çok yeni bilgi ve beceri kazandırdı. Her konu detaylı ve anlaşılır bir şekilde işlendi. bana çok şey öğretti.					
	M3. K31. Farklı eğitimlerin de açılmasını heyecanla bekliyorum.					

Tablo 11'deki verilere göre, katılımcıların çoğu eğitimlerden memnun kaldıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların memnuniyetlerini açıkladıkları kısımlarda ise çeşitli yorumlar yer almaktadır. Örneğin, Modül 1'den bir katılımcı, "Sadece yoğun bir şekilde çalışırken bu eğitimi almak biraz yorucu oldu." ifadesini kullanmıştır. Modül 3'ten bir başka katılımcı ise, "Bu eğitime katıldığım için gerçekten çok memnunuz; oldukça kapsamlı ve bilgilendiriciydi. Bana pek çok yeni bilgi ve beceri kazandırdı." şeklinde değerlendirme yapmıştır. Bu yorumlar, eğitimden memnuniyetin farklı nedenlere dayandığını göstermektedir.

Tablo 12. Kursiyerlerin "Bu eğitimi meslektaşlarıma tavsiye ederim." ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0	2,56%	1
Katılmıyorum.	0,00%	0	3,23%	1	0,00%	0
Orta derecede katılıyorum.	9,68%	3	3,23%	1	2,56%	1
Katılıyorum.	35,48%	11	38,71%	12	30,77%	12
Tamamen Katılıyorum.	54,84%	17	54,84%	17	64,10%	25
Modül 1 Anlam ve kullanım boyutuyla dil bilgisi öğretimi	M1. K24. "Mesleğe yeni başlamış olanlar kesinlikle almalı."					
Modül 3 Ölçme değerlendirme ve sınav hazırlama	M3. K1. "Alanda çalışan hocalarımın bu eğitimden faydalanmasını ve almasını tavsiye ederim. Çünkü bu eğitim sayesinde daha önce bilmediğim birçok konuyu öğrenme fırsatı buldum." M3. K11. "Özellikle Yabancılar Türkçe Öğretiminde çalışmakta olan meslektaşlarımla mutfakta uygulananlar dışında teorik bilgilerde de yeterliliğini artırması açısından önerebileceğim bir eğitim." M3. K27. Tabi ki M3. K33. Tavsiye eder ve mutlaka başka bir eğitime katılmak isterim.					

Tablo 12'deki verilere göre, katılımcılar genel olarak verilen eğitimleri meslektaşlarına tavsiye etmeyi düşünmektedirler. Katılımcıların eğitimi tavsiye etme konusundaki yorumları incelendiğinde, çeşitli nedenlerle eğitimi meslektaşlarına tavsiye etmeyi düşündükleri görülmektedir. Örneğin, Modül 1'den bir katılımcı, "Mesleğe yeni başlamış olanlar kesinlikle almalı." şeklinde bir tavsiyede bulunmuştur. Modül 3'ten diğer bir katılımcı ise, "Alanda çalışan hocalarımın bu eğitimden faydalanmasını ve almasını tavsiye ederim. Çünkü bu eğitim sayesinde daha önce bilmediğim birçok konuyu öğrenme fırsatı buldum." ifadesiyle eğitimi tavsiye etmiştir. Bu yorumlar, katılımcıların eğitimden elde ettikleri faydaları ve eğitimin niteliğini değerlendirdiklerini göstermektedir.

Tablo 13. Kursiyerlerin "Bu eğitimin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifika programlarında verilen eğitimlerden daha yararlı olduğunu düşünüyorum." ifadesine verdiği yanıtlar

	Modül 1		Modül 2		Modül 3	
	Oran	Frekans	Oran	Frekans	Oran	Frekans
Hiç Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0		
Katılmıyorum.	0,00%	0	0,00%	0		
Orta derecede katılıyorum.	25,81%	8	22,58%	7		
Katılıyorum.	32,26%	10	32,26%	10		
Tamamen Katılıyorum.	41,94%	13	45,16%	14		

Eğitimin sertifika programlarından farklı olan yönleri sizce nelerdir?

Modül 1 Anlam ve kullanım boyutuyla dil bilgisi öğretimi	M1. K1. "Eğitim sertifika programlarında genel konular anlatılıyor. Burada daha ayrıntılı bir şekilde derste hangi etkinlikler yapılabilir ve materyal olarak başka neler kullanılabilir ayrıntılı bir şekilde öğretiliyor." M1. K6. "Sertifika programından daha kapsamlı olduğu doğru ama program da konuya giriş için çok güzel bir başlangıç sağlamıştı. Bu eğitimler konuları detaylandırma ve aslında öğretmeyi öğretme konusunda çok daha faydalı." M1. K14. "Eğitimin etkileşimli ilerlemesini faydalı buluyorum. sertifika programlı modüllere katılmadım ancak katılmayı düşünüyorum. Kanaatim şöyle ki aldığımız bu eğitimde sınav olmamış olsak da mesleki anlamda bize olan katkısı zannediyorum ki diğer modüller gibi fazladır. Teşekkür ederim. Hatta diğer modüllere katılmadan bu eğitim teorik olarak dil seviyesi belirlemede ve yol, yöntem ve metot açısından da materyal hazırlamanın ya da ölçme yapabilmenin ön koşulu olarak sunulmalıdır." M1. K16. "Verilen görevler, takip, kontrol, karşılıklı etkileşim ve takım çalışması." M1. K21. "Kesinlikle katılıyorum." M1. K22. "Uygulamaya yönelik olması." M1. K23. "Zaman daha fazlaydı. Daha çok soru sorma, uygulama ve öğrenme imkanı vardı. Ayrıca ek materyaller gerçekten çok faydalıydı." M1. K24. "Her bir konuya tek tek değinmiş olmak."
Modül 2 Dil becerilerine uygun materyal geliştirme	M2. K1. "Alanında uzman hocaların uygulama yaptırarak öğretmesi hoşuma gitti. Ciddi bir kurum. Teşekkürler." M2. K3. "Uygulamalı olması" M2. K4. "Orada her şey biraz soyut kalıyor. Çünkü uygulama yok. Benim bu alanda henüz hiç tecrübem yok. Bu akademi eğitimlerindeki uygulamalar sayesinde bu alanda ne ile karşı karşıya kalacağımı ve uygulama noktasında nelere ihtiyacım olduğunu yüzleşerek öğrenmiş oldum. Emeği geçen herkese, bilhassa özverilerinden, disiplinli ve detaylı öğretim sistemlerinden ötürü hocalarıma çok teşekkür ederim." M2. K5. "Sertifika programı temel bir eğitim. Bu eğitim ise daha uzmanlaşmaya ve derse ilgiyi arttırmaya yönelik bir eğitimdi." M2. K6. "Uygulamada daha etkili olduğunu deneyimledim." M2. K9. "İhtiyaca yönelik teorik eğitim ve uygulama yapılması. Sertifika programları geneli öğretirken bu modül özeli derinlemesine hedef alıyor. Kaliteli bir eğitimdi. Her şey için teşekkürler." M2. K10. "Daha fazla uygulama yapmaya imkan buldum. Teori uygulama ile desteklendi." M2. K11. "Uygulamalı olması"

Tablo 13'teki verilere göre, katılımcıların bu eğitimin sertifika programlarından daha yararlı olduğuna ilişkin düşünceleri incelenmiştir. Modül 1 için, %41.94'ü tamamen katıldığını, %32.26'sı katıldığını ifade etmiştir. Modül 2 için, %45.16'sı tamamen katıldığını, %32.26'sı katıldığını belirtmiştir. Modül 3 için ise %41.94'ü tamamen katıldığını, %25.81'i katıldığını ifade etmiştir. Tabloda katılımcıların eğitimi sertifika programlarından daha yararlı bulmalarının nedenleri de incelenmiştir. Modül 1'den bir katılımcı, "Eğitim sertifika programlarında genel konular anlatılıyor. Burada daha ayrıntılı bir şekilde derste hangi etkinlikler yapılabilir ve materyal olarak başka neler kullanılabilir ayrıntılı bir şekilde öğretiliyor." şeklinde eğitimin daha detaylı olduğunu vurgulamıştır. Modül 2'den başka bir katılımcı ise, "Sertifika programı temel bir eğitim. Bu eğitim ise daha uzmanlaşmaya ve derse ilgiyi arttırmaya yönelik bir eğitimdi." ifadesiyle eğitimin daha uzmanlaşmaya odaklandığını ve derse olan ilgiyi artırdığını belirtmiştir. Bu veriler, katılımcıların eğitimden elde ettikleri faydaları ve eğitimin sertifika programlarından hangi yönleriyle farklı olduğunu düşündükleri göstermektedir.

Sonuç ve öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Öğretmen Akademisi" programının, yabancı dil öğretimi alanında çalışan öğretmenlerin bilgi ve becerilerini geliştirmeyi amaçlayan kapsamlı bir eğitim olduğu görülmektedir. Programın modüler yapısı ve çeşitli öğrenme yöntemleriyle desteklenen eğitim süreci, katılımcıların alanlarında daha etkin ve yetkin olmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Programda yer alan kursiyerlerin görüşleri genel olarak değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır.

- Kursiyerlerin çoğunluğu eğitim sürecinde kullanılan materyallerin yeterli olduğunu belirtmiştir. Özellikle Modül 2 ve Modül 3 için bu durum daha belirgindir.
- Kursiyerler, sordukları soruların eğitimci tarafından açık ve net bir şekilde yanıtlandığını genel olarak kabul etmişlerdir.
- Kursiyerler eğitim boyunca kullanılan sunumların özenli hazırlandığını ve keyifli olduğunu belirtmişlerdir.
- Eğitim içeriği teorik ve pratik açıdan yeterli bulunmuştur. Özellikle Modül 3'te verilen eğitim, diğer modüllere göre katılımcılar tarafından daha yeterli bulunmuştur.
- Uygulama açısından, kursiyerlerin çoğunluğu eğitimin yeterli olduğunu düşünmüştür. Ancak bazı katılımcılar, grup çalışmalarının daha verimli olabileceğini belirtmiştir.
- Kursiyerler, eğitimin faydalı olduğunu ve kendilerini daha bilinçli hale getirdiğini ifade etmişlerdir.
- Eğitimden memnuniyet oranı yüksektir. Çoğu katılımcı, eğitimden tamamen memnun kaldığını belirtmiştir.
- Kursiyerler, eğitimi meslektaşlarına tavsiye etme eğilimindedir. Özellikle eğitimin, meslektaşların mesleki becerilerini artırmada faydalı olduğu düşünölmektedir.
- Kursiyerler, bu eğitimin sertifika programlarından daha yararlı olduğunu düşünmektedir. Detaylı içerik, uygulamalı öğrenme fırsatları ve uzman eğitimcilerin katkısı, sertifika programlarından ayrılan özellikler arasındadır.

Çalışmada elde edilen bulgulara dayalı olarak program ile ilgili řu öneriler sunulabilir:

- Modül 1 için eğitim süresinin yeterliliğiyle ilgili farklı görüşler olduğu göz önüne alınmalıdır. Katılımcıların talepleri ve geri bildirimleri dikkate alınarak eğitim süresi uzatılabilir ve içeriği güncellenebilir.
- Modül 2 ve Modül 3 için genel memnuniyetin yüksek olmasıyla birlikte, katılımcıların önerileri doğrultusunda eğitim süresi uzatılabilir veya içerik daha derinlemesine işlenebilir.

- Katılımcıların bazıları grup çalışmalarının ve uygulama aktivitelerinin verimliliğini sorgulamıştır. Bu nedenle, eğitim metodolojileri ve uygulama teknikleri gözden geçirilerek daha etkili ve katılımcı odaklı yöntemler benimsenebilir.
- Katılımcıların farklı öğrenme stillerine ve tercihlerine uygun olarak eğitim içeriği ve yöntemleri çeşitlendirilebilir.
- Katılımcıların eğitim sonrası daha bilinçli ve bilgili olduklarını belirtmeleri, eğitimin etkisinin değerli olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, eğitimin etkisini sürdürmek için katılımcıların desteklenmesi ve pratik uygulamaların teşvik edilmesi önemlidir.
- Katılımcıların genel memnuniyetlerinin yüksek olması, eğitim programının başarılı olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, eğitim programının etkilerini daha da artırmak için katılımcıların geri bildirimlerine ve önerilerine daha fazla önem verilmelidir.

Kaynakça

- Bulut, S. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sertifika programının kursiyerlerin gözünden değerlendirilmesi*. *Journal of Language Education and Research*, 6 (2), 376-392 .
- Candaş, Z. C., Başutku, S. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifika programlarının etkinliği üzerine bir durum çalışması*. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 7. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Kongresi Özel Sayısı, 158-170 .
- Candaş Karababa, Z. C. (2009). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ve karşılaşılan sorunlar*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 42(2), 265-277.
- Çelik, M. E. (2021). *Düzenleyen görüşlerinden hareketle yabancılara Türkçe öğretimi sertifika programlarının incelenmesi*. *Karadeniz Araştırmaları*, 18 (70), 469-485 .
- Çetin, Onur (2020), "Yabancılara Türkçe öğretimi sertifika programlarında görülen eksiklikler ve çözüm önerileri", XV. Uluslararası Büyük Türk Dili Kurultayı Bildiri Kitabı, Sayfa:366-375, Gürcistan-Tiflis.
- Demirel, Ş. , Kökçü, Y. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi sertifika programına katılan öğrencilerin sertifika programı hakkındaki görüşleri*. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7 (3), 1884-1901.
- Doğan, S., Demirel, M. V. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifika programına ilişkin kursiyer görüşleri: Bozok TÖMER örneği*. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 8 (1), 120-132 . DOI: 10.54979/turkegitimdergisi.1249022
- Freeman, D. Q., Johnson, K. (Eds.). (1998). *Reconceptualizing the knowledge-base of language teacher education*. *TESOL Quarterly*, 32, 397-417.
- Gall, D.M., Gall, P.J., ve Borg, W.R. (2007). *Educational research: an introduction*. Boston, MA:Pearson.
- Kökçü, Y. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretimi sertifika programına katılan öğrencilerin sertifika programı hakkındaki görüşleri*. *International Journal of Turkish Literature, Culture, Education*, 7(3).
- Kurt, B (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sertifika programına ilişkin kursiyer görüşlerinin karşılaştırmalı bir analizi*, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3:1, 73-90.
- Richards, J. C., Nunan, D. (1990). *Second language teacher education*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Yağmur, K. (2011). *Batı Avrupa'da anadili Türkçe olan öğrencilere Türkçenin ikinci dil olarak öğretimi ve kuramsal sorunlar*. D. Yaylı ve Y. Bayyurt (Ed.), *Yabancılara Türkçe öğretimi politika yöntem ve beceriler* (s. 221-230). Ankara: Anı Yayıncılık.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seğkin Yayıncılık.

Yıldız, . & Tepeli, Y. (2014). *Yabancı dil olarak Türkçe ğretiminde ğretmen yeterlilikleri üzerine bir alışma*. International Journal of Language Academy, 2(4), 564-578.